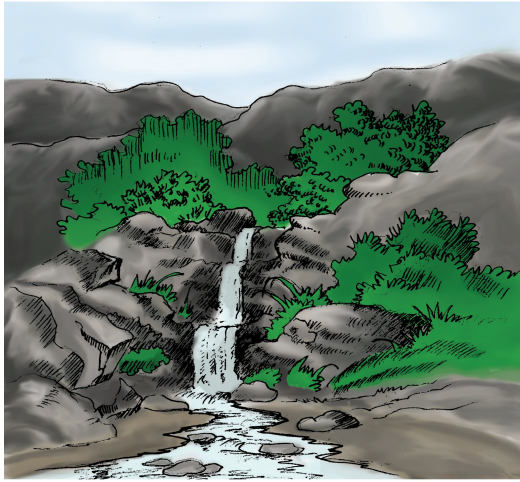

Kumtluang

BU NGANA

Pawl-V Mizo

ZIRLAI 6

ZIRTIRTU LEH NAUPANGTE

Zirtirtu: Mawii te, Dika te leh Rinawma te kha lo kal teh u. Thil hrih tur che u ka nei a nia. Hei in lo lian ve ta hle mai. Nakin lawkah chuan in puitling ve mai ang a, chhungkuaah leh khawtlangah mi pawimawh tak in la ni dawn a ni.

Pathian thu chuan, “Sum tam tak aiin hming \hat hi thlan zawk tur a ni,” a ti a. Mi hming \ha ni tur chuan dik leh rinawm a ngai a. Mi dik leh nun \ha chu miten an ngai s^ng \hin.

Mawii: Ih maw, ka pu, Pu Duh^ma te chh<ng saw, in \ha deuh an nei a; mahse, an inhau reng mai a, an hlim ve ngai lo. Hmanah an ina ka kal laiin an inhau va, ka chhuak leh vat a, Rinawmate inah ka kal daih. Anni chhungkua hi a nawm hmel ka ti, Rinawma hi a vannei ngawt mai.

Zirtirtu: A ni ngawt mai. Rinawma pa hi mi rinawm leh dik tak mai a ni. Hman deuh lawk pawh khan pawisa tam tham deuh a chhar a, a neitu a zawng chhuak a, a pe kir leh asin. Rinawma pa ang hi ni \heuh ila kan ram hi a nuam ngawt ang.

Rinawma: Mawiite chhungkua pawh hi a nawm hmel lutuk. A nu leh pa an fel si, a pa saw mi tlawmngai a ni a. Ka nu pawhin, “Mawii pa hi kan v>ngah chuan a fel ber ang, mi taima leh tlawmngai a ni a, kan v>nga an awm hi a lawmawm,” a ti \hin.

Zirtirtu: Dika, nang mi eng ang nge i ngaih san ve le?

Dika: E, ka pu, kei chu maw, ngaih san lam aiin ngaih san loh lam a ni. Exam laia entawn chingte hi an ho ka ti. An entawn a, an thiam chuang si lo. Pass pawh ni se ka ngai s^ng lo. Mahni thiam anga chhan mai hi a \ha ka ti.

Zirtirtu: Ni khawp mai. Exam laia entawn chingte chu mahni inbum mai an ni a, mi

putling leh thiam tak takah an chhuak ngai lo. Rukru te, mi bum hmang te, hlepr<k ching te hi hausa leh lal deuh pawh ni se miin an ngai s^ng lo va, a ru kin an nuihsan \hin.

Ngun takin lo ngaithla teh u. Tun a\ang hian in nungchang hi uluk ula. |hian sual lakah inthiar fihlimin, ruih theih thil eng mah tichhin suh u. Inven d^ n \ha ber chu vawi khat mah tihchhin loh hi a ni. A ching \hinte pawh kawm loh tur a ni.

Ni e, exam laiin kan entawn ve lo vang a, theihtawp chhuahin kan zir z^wk ang.

Ka pu, i thu sawi hi kan hre reng ang a, kan z^wm baw k ang. Kan putlin hunah pawh mi rinawm leh dik tak nih kan tum ang.

Ruih theih thil kan khawih lo vang a, kan putlin hnuah pawh dawt sawi leh hlep r<kna thil r>ng r>ng tih loh kan tum ang.

Zirtirtu: Chutianga in tiha, Pathian in \ih tlat chuan mi hlawhtling in ni ngei ang. Taihm^kna leh tumruhna in neiha, d\$ k taka thil in tih zel \hin chuan Pathianin mal a sawm ngei ang che u.

Thu pawimawhte

khawtlang hming\hat tlawmngai rinawm duh^m entawn nuihsan putling theihtawp hlawhtling tumruhna taihm^kna

TIH TURTE

1. Heng thu hmang hian sentence siam rawh.

(a) fing leh fel _____

(aw) rinawm leh dik _____

(b) soal leh chimawm _____

(ch) entawn leh zawt ru _____

(d) hlawhtling leh hausa _____

(e) duham leh hlemhle _____

2. Mi hming \ha ni turin eng ang mi nge nih ngai?

3. Mawii te, Awma te leh Dika te'n an puitlin huna nih an tum kha ziaak rawh.

4. A hnuaia Mizo \awng dik lo apiang hi ziaak dik rawh.

Vawiin chu khua a lum hle mai a, ka tui in a hal huam huam a. Tui ka in hnem avangin chhun chaw pawh ka ei chak lo hial a. Tlai chaw ei hunah ka muthilh a chhuak >m >m a, ka muthlu lawp lawp mai a ni.

5. In zirlai buin 'hlawhtlinna bul' a tih kha eng nge ni?

6. Zirtirtuin Rinawma pa dikna leh rinawmna a sawi kha han ziaak teh.

7. I ngaih san z^wng leh ngaih san loh z^wngte han ziaak teh.

(a) Ka mi ngaih san z^wngte:

(aw) Ka mi ngaih san loh z^wngte:

9. A hnuaia thu hi mi pakhatin chhiar sela, mi dangin in lo ziaak dawn nia.

"Mi hming \ha ni thei tur chuan hausak a ni ngawt lo va, mi rinawm, mi dik, mi fel, dawt sawi ngai lo, thu dik chauh sawi \hin mi an ni tur a ni. Mi rethei pawh ni sela, dik taka thil ti \hin leh sawi \hin chu miten an ngai s^ng \hin. Mi hausa pawh ni se, duham leh dik lo taka sum la l<t \hinte hi mi hming \ha an ni ngai lo."

10. Zirlai hi ngun takin chhiar leh la, thumal a bula 'hm' awm zawng chhuak la, ziaak rawh.

Entir nan: hmu.

11. Sentence panga emaw, a aia tam emaw pawhin phuah belh rawh le.

Arpa hi Mizo ran vulh a ni a. Ke pahnih a nei a, siak zum tak a nei bawk. Zingah a khuang \hin _____

12. A hnuaia thumal bul lamah hian 'in' belh ula, a tawp lamah 'na' belh bawk ula, a awmzia hriat tum rawh u.

Entir nan: pumkhat - in+pumkhat+na

(a) unau - _____

(aw) s<m - _____

(b) kawmngeih - _____

(ch) hmangaih - _____

(d) fiam - _____

13. Heng hi rang tak leh n^l takin chhiar teh.

Mizo naupangte hi khawv>l hmun danga naupangte ang bawk kan ni. Pathian fa duh takte angin mi dangte kan hmangaih ang a, an chhiatna tur ni lovin an \hatna turin kan thawk ang. Dik tak leh rinawm takin kan tih tur \heuh kan ti ang a. Kawng dik leh thutak kan kawhhmuh ang a, hlim takin van thlen thlengin kan zai dial dial ang.

Contents

1. [Chapter6](#)